

P-1346/20
15.05.2020**Sud Bosne i Hercegovine**
Суд Босне и ХерцеговинеBroj: S1 3 U 033515 19 U
Sarajevo, 07.05.2020.godine

Sud Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija Jadranke Brenjo kao predsjednika vijeća, Amira Kapetanovića i Ljiljane Lalović, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Enise Imamović kao zapisničara, u upravnom sporu tužioca, Udruženje za borbu protiv korupcije u BiH "Transparency International" Bosne i Hercegovine, Banja Luka, Gajeva 2, protiv rješenja broj A-I-ZSPI-15/19 od 12.07.2019.godine tuženog Tužilaštvo Bosne i Hercegovine, u upravnoj stvari pristupa informacijama, na nejavnoj sjednici održanoj dana 07.05.2020. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Tužba se uvažava, poništava se osporeno rješenje tuženog A-I-ZSPI-15/19 od 12.07.2019.godine kao i prvostepeno rješenje isti broj od 10.06.2019. godine i predmet vraća prvostepenom organu na ponovni rješavanje, te se nalaže tuženome da donese bez odgađanja, novi upravni akt, a najkasnije u roku od 15 dana od dana dostavljanja presude.

Odbija se zahtjev tužioca da mu tuženi naknadi troškove postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Rješenjem tuženog kao u uvodu ove presude, odbijena je kao neosnovana tužiočeva žalba izjavljena protiv rješenja tuženog od 10.06.2019. godine, kojim je odlučeno da se Odobrava pristup informacijama, te da se podnosilac zahtjeva obavještava da se u Tužilaštvu BiH predmeti evidentiraju i mogu presignirati u skladu sa odredbama Zakona o Tužilaštvu BiH, Zakona o krivičnom postupku BiH i Pravilnika o sistemu za automatsko upravljanje predmetima u tužilaštvima (TCMS), te da se odluke o presigniranju evidentiraju u TCMS.

Blagovremeno izjavljenom tužbom, tužilac osporava konačno rješenje tužene zbog pogrešne primjene materijalnog prava, povrede odredaba postupka kao i zbog nepotpuno i pogrešno utvrđenog činjenično stanja. U tužbi se navodi da je pozivajući se na Zakon o slobodi pristupa informacijama (u daljem tekstu ZSPI) zahtijevao, od tuženog dopisom broj 02-04 (4196) od 24.05.2019. godine, da mu dostavi informaciju o

broju presigniranih predmeta koje je izvršio glavni tužilac Tužilaštva BiH, ili lice koje je ovlastio u 2018 godini i tekućoj 2019. godini, zaključno sa 23.05.2019. godine. Dalje navodi da je tuženi u prvostepenom rješenju naveo u dispozitivu, da odobrava zahtjev za pristup informacijama tužioca, ali tražene informacije nije dostavio, već je umjesto toga podučio tužioca kako se vrši presignacija predmeta uz navođenje da se statistički podaci o tome ne vode. Također tužilac dalje navodi da je uložio žalbu na to rješenje tuženog, ukazujući da tražene informacije nisu dostavljene, iako se navodi da je zahtjev odobren, kao i da ne može prihvatiti objašnjenje tuženog, da traženu informaciju nije moguće sačiniti, jer se o istoj ne vodi statistička evidencija i kako se radi o veoma bitnom institutu o kojem odlučuje glavni tužilac, dodajući da se statistički podatci vode o radu Tužilaštva, kao i da presignacija predmeta ne spada pod to. Tužilac pozivajući se na odredbe Pravilnika o automatskom upravljanju predmetima u tužilaštvima (TCMS) smatra da se radi o podacima o kojima se vodi evidencija ili koje je moguće sačiniti uz minimalne ili razumne napore na osnovu postojećih evidencija. Pored toga, tuženi svojim postupanjem, odbijanjem da se potruži da dostavi traženu informaciju, implicira da tražena informacija nije bitna, pa ističe kako se ona ne tiče njegovog rada o kojem vodi evidenciju, čime tuženi sprečava spontanitet svojstven demokratskim društvima u kojima upravo nesmetan pristup informacijama pod kontrolom javnih organa omogućava javne rasprave o bitnim pitanjima, kao što je rad javnih organa, u ovom slučaju rad pravosudnih organa. Tužilac ukazuje da ne postoji niti jedan razlog predviđen ZSPI, zbog kojeg bi mu se zabranio pristup traženoj informaciji, te da je on informaciju o broju presigniranih predmeta zahtijevao radi vršenja monitoringa (priprema analize i istraživanja) nad radom pravosudnih organa, što je i naveo u svom inicijalnom zahtjevu. Tužilac navodi da djeluje kao kredibilna i prepoznata watchdog organizacija koja svoj posao „psa čuvara“, ili budnog pratioca rada javnih organa, može obavljati samo uz pristup informacijama pod kontrolom javnih organa koje istovremeno ovdje zahtijeva na zakonit i valjan način. U opisanom predmetu tužilac je prema njegovom mišljenju nezakonito spriječen u obavljanju svog posla, sve kako se ne bi uspostavila javnost rada nad radom pravosudnog organa što je i zakonsko načelo i kako bi se onemogućila slobodna rasprava o radu Tužilaštva BiH, utemeljena na činjenicama i provjerenim informacijama. Iz naprijed navedenih razloga tužilac predlaže Sudu da donese presudu, kojom će tužbu usvojiti i poništiti osporene rješenja i naložiti istome da tužiocu omogući slobodan pristup traženim informacijama o broju presigniranih predmeta. Također tužilac potražuje i troškove ovoga spora i to takse na tužbu i presudu Suda.

U odgovoru na tužbu, tuženi je u cijelosti osporio navode tužioca kao neosnovane, pa je predložio da se tužba odbije.

Sud je ispitao pravilnost i zakonitost pobijanog rješenja u granicama odredbe člana 35. Zakona o upravnim sporovima BiH („Službeni glasnik BiH“ broj:19/02 do 74/10 u daljem tekstu ZUS-a), pa je odlučio kao u dispozitivu presude, iz sljedećih razloga:

U obrazloženju osporenog rješenja tuženi navodi da je pravilno je prvostepeni organ istakao da se evidencija predmeta vodi u skladu sa odredbama člana 17. Zakona o Tužilaštvu BiH („Službeni glasnik BiH“ br.: 24/02, 3/03, 37/03, 42/03, 9/04, 35/04, 64/04 i 49/09) te da se predmeti se mogu presignirati u skladu sa odredbama Zakona o krivičnom postupku („Služben glasnik BiH“ broj: 03/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 53/07, 76/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09, 72/13 i 65/18) i Pravilnika o automatsko upravljanje predmetima u tužilaštvima (TCMS) („Službeni glasnik BiH“ br. 04/16, 37/16, 40/17 u daljem tekstu Pravilnik). Ukazuje se da u slučaju kada se određeni predmet presignira, takva odluka se evidentira u svakom konkretnom predmetu, odnosno, TCMS, dok se statistički podatci o tome ne vode. Dakle statistički podatci vode se o radu Tužilaštva.

Ova odluka tuženog dovedena je u sumnju prigovorima iz tužbe.

Zakon o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini, („Službeni glasnik BiH“ broj: 28/00, 45/06, 102/09 i 62/11), uređuje pitanja prikupljanja, korištenja i pristupa informacijama koje su pod kontrolom javnih organa. Članom 1. tog zakona je uređeno da je cilj Zakona ustanoviti da informacije pod kontrolom javnog organa predstavljaju javno dobro od vrijednosti i da javni pristup ovim informacijama promoviše veću transparentnost i odgovornost tih javnih organa, da su ove informacije neophodne za demokratski proces, da svako fizičko ili pravno lice ima pravo pristupa ovim informacijama u najvećoj mogućoj mjeri, u skladu sa javnim interesom, da javni organi imaju odgovarajuću obavezu da objave informacije i da se omogući svakom fizičkom licu da zatraži izmjenu i daje komentar na lične informacije, pod kontrolom javnog organa.

Iz naprijed navedenih činjenica je evidentno da je, tužilac tražio da mu tuženi dostavi informaciju o broju presigniranih predmeta od tuženog, kao organa koji vodi evidenciju o tim informacija. Naime iz odredbi Pravilnika i to članova 9. i 81., proizilazi da tuženi raspolaže istim informacija, što tuženi niti ne spori. Tuženi iako navodi da je odobrio pristupu traženim informacija i u obrazloženju osporenog rješenja kao i prvostepenog rješenja navodi, da ne vodi statističke podatke o traženim informacija, te iste suštinski i ne dostavlja tužiocu. Ovdje vijeće ukazuje da zahtjevom za pristup informacija tužioca u smislu člana 11. ZSPI, a kako se to osnovano ukazuje i tužbom, tražen je pristup informaciji o broju presigniranih predmeta, koje je izvršio glavni tužilac Tužilaštva BiH ili lice koje je on ovlastio u 2018. godini i u tekućoj godini, zaključno sa

23.05.2019. godine. Iz istog je vidljivo da nisu traženi statistički podatci kako to tuženi pogrešno navodi u osporenom rješenju. Naime statistika je naučna disciplina koja proučava metode prikupljanja, sređivanja, analize i tumačenja podataka. Upravo suprotno tužilac traži, s pozivom na član 4. i 11. ZSPI, da mu se samo tražene informacije dostave, iz razloga što prati rad pravosudnih organa i priprema monitoring i analitičke izvještaje o radu pravosudnih organa, pa u tom smislu prikuplja potrebne informacije, a ne zahtjeva njihovu statističku obradu od strane tuženoga.

U pogledu same informacije koja se traži tj. broj presigniranih predmeta u toku 2018. godine kao i u tekućoj 2019. godini zaključno sa 23.05.2019. godine, Pravilnikom i to člana 8. stav 1. propisano je, da se raspodjela predmeta tužiocima vrši se automatski, prema unaprijed određenim parametrima. Međutim od naprijed navedenog pravila postoji izuzetak propisan članom 9. (Presignacija predmeta)(1) Glavni tužilac ili lice koje on ovlasti vrši presignaciju predmeta drugom tužiocu, obavezno navodeći razloge za presignaciju.(2) Tužilac koji upućuje zahtjev za presignaciju predmeta izdat će dnevnu naredbu za presignaciju koju dostavlja glavnom tužiocu, uz obavezno navođenje razloga zbog kojeg zahtjeva presignaciju.(3) Glavni tužilac, na osnovu svoje odluke ili odluke Kolegija tužilaštva, evidentira odluku o presignaciji predmeta u TCMS-u. Stoga je nesporno da naprijed navedenim informacija tuženi raspolaže i pod uslovom da ne vodi statistički takve informacije.

Također tužilac je udruženje čiji su ciljevi i djelatnosti između ostaloga ~~suzbijanje korupcije, podrška razvoju dobre uprave, odgovornost i transparentnost rada javnih institucija. U smislu člana 10. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda je i Evropski sud pravde u predmetu Tarsaság a Szabadságjogokért protiv Mađarske proširio tradicionalnu zaštitu medija kao »javnih čuvara« i na nevladine organizacije koje naziva „društvenim čuvarima“.~~ Nadalje u istoj presudi se navodi „Sud je u više navrata priznao važan doprinos civilnog društva u diskusiji o javnim pitanjima. ... Podnositelj je udruženje koja je uključeno u zaštitu ljudskih prava, uključujući zaštitu slobode informisanja. Može se stoga okarakterizirati, poput štampe, kao društveni »čuvar«. ... Pod tim okolnostima, Sud je zadovoljan da njegove aktivnosti opravdavaju zaštitu konvencije sličnu onoj koja se pruža štampi.“ Stoga i po ovome Vijeću, tužiocu koji nije mediji (štampa) u svjetlu naprijed navedene presude, istome se priznaje takav status i imaju mu se dostaviti tražene informacije, jer isti također u demokratskom društvu predstavlja „društvenog čuvara“ o radu tuženog kao javnog organa.

Isto tako vijeće napominje da shodno odredbi člana 199. stav 1. Zakona o upravnom postupku BiH („Službeni glasnik BiH“ broj:29/02 do 53/16) propisano je da dispozitivom se rješava o predmetu postupka u cijelosti i o svim zahtjevima stranaka u kojima u toku postupka nije posebno riješeno. Dispozitivom prvostepenog rješenja nije riješeno o

predmetu postupka u cijelosti, jer je zahtjevom tužioca traženo, ne samo da se odobri pristup traženim informacije (o čemu je odlučeno prvostepenim rješenjem), već da se takve informacije i dostave tužiocu, a što nesporno nije uređeno. Iz tih razloga također prvostepeno rješenje kao i osporeno rješenje koje čine pravno jedinstvo, nisu pravilna i zakonita.

U vezi sa prijedlogom tužioca da Sud naloži tuženome da dostavi tražene informacije, ovaj Sud napominje da je odredbom člana 62. ZUS-a propisano da kada Sud poništi konačni upravni akt protiv koga je bio pokrenut upravni spor, predmet se vraća u stanje u kome se nalazio prije nego što je poništen akt donesen. Ako prema prirodi stvari koja je bila predmet spora treba umjesto poništenog konačnog upravnog akta donijeti novi upravni akt, nadležna institucija je dužna da ga donese bez odgađanja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana dostavljanja presude. Nadležna institucija je pri tome vezana pravim shvatanjem Suda i primjedbama u pogledu postupka. Dok je odredbama člana 63. i 64. istog Zakona propisane pravne situacije donošenja upravnog akta protivno pravnom shvatanju Suda ili protivno primjedbama Suda u pogledu postupka, ako tužilac podnese novu tužbu. U konkretnom slučaju shodno odredbi člana 62. ZUS-a, Sud je donio odluku kao u dispozitivu presude.

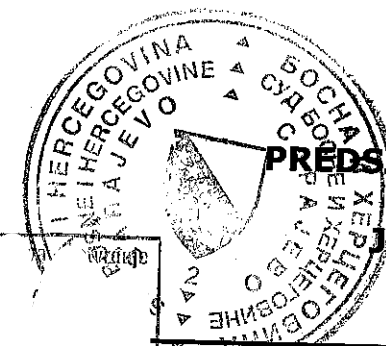
Uzimajući u obzir sve naprijed navedeno, to ovaj Sud nalazi da činjenično stanje nije pravilno i potpuno utvrđeno, (a što je imalo za posljedicu i pogrešnu primjenu materijalnog prava) da su povrijeđena pravila postupka, pa je shodno članu 37. stav 1. i 2. ZUS-a i donio odluku kao u dispozitivu ove presude.

U pogledu zahtjeva tužioca za naknadom troškova postupka, takav zahtjev je u cijelosti odbijen. Naime troškovi takse na tužbu nisu ni predujmljeni, tako da tužilac bez osnova potražuje kada iste nije ni imao, dok u pogledu zahtjeva za plaćanjem takse na presudu, isti je odbijen jer je odredbom člana 6. stav 1. Zakona o sudskom taksama u postupku pred Sudom BiH ("Službeni glasnik BiH" broj 39/03) propisano da se u upravno sporu plaća taksa na presudu samo kada Sud odbije tužbu, a što nije slučaj u ovom sporu.

U ponovnom postupku će tuženi cijeliti činjenice na koje je ukazano ovom odlukom, te će na osnovu potpuno i pravilno utvrđenog činjeničnog stanja donijeti pravilnu i zakonitu odluku za koju će dati jasne i logične razloge.

ZAPISNIČAR
Enisa Imamović

Radnost pr

PREDsjedNIK VIJEĆA
SUDIJA
Jadranka Brenjo

Sud Bosne i Hercegovine
Telefon: ++ 387 33 707 10. 70.

Ulica Kraljice Jelene br. 88
7 597; Fax: ++ 387 33 707 321